

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих
підприємств України
Університет Кі Вест (США)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ. ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ

Матеріали
XV Міжнародного бізнес-форуму

(Київ, 21 березня 2024 року)

Київ 2024

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих
підприємств України
Університет Кі Вест (США)**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ. ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ**

**МАТЕРІАЛИ
XV МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕС-ФОРУМУ**

(Київ, 21 березня 2024 року)

Київ 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 330.341.1(477):355“364”

П 78

Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. Виклики воєнного часу [Електронний ресурс] : матеріали XV Міжнародного бізнес-форуму (Київ, 21 берез. 2024 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. – 116 с. – Укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-918-117-6

DOI: 10.31617/k.knute.2024-03-21

У матеріалах бізнес-форуму розкрито сучасні проблеми інноваційної діяльності в аспекті світової інтеграції та в умовах впливу війни на інноваційні процеси в країні і світі, зокрема висвітлено роль інноваційних процесів у діяльності малих і середніх підприємств у воєнний час, потенціал бізнес-середовища України, стратегічне управління підприємствами в умовах воєнного стану, розвиток трудового потенціалу, антикризове забезпечення інформаційної безпеки підприємств, фінансові заходи підтримки інноваційного відновлення економіки, штучний інтелект у торгівлі та сферу вищої освіти як складову інноваційного розвитку. Видання містить корисну інформацію для представників органів державної влади, бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковців та студентів.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 330.341.1(477):350“364”

Редакційна колегія: А. А. Мазаракі (відп. ред.), д-р екон. наук, проф., академік НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України; Н. В. Притульська, д-р техн. наук, проф.; А. М. Бідюк, канд. екон. наук, директор Інституту вищої кваліфікації.

Відповідальна за випуск М. А. Попова, заступник директора Інституту вищої кваліфікації.

ISBN 978-966-918-117-6

© Державний торговельно-економічний
університет, 2024

РЯЗАНЦЕВ Д. С. Податок на прибуток підприємств як надійне джерело наповнення державного бюджету	31

ШЕВЧУН М. Б. Удосконалення процесу управління інноваційною діяльністю виробничого підприємства в умовах війни	33

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ЯК ФАКТОР СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

БУХАНЕНКО І. І. Інновації у будівельній галузі	36

ЖЕЛЄЗКО А. М. Державна регіональна політика України в умовах євроінтеграції та російсько-української війни.....	38

КОЗОРІЗ О. Є. Інклюзивна інноваційна діяльність у контексті повоєнного відновлення України	40

КУЖЕЛЬ Е. В., УЖЕГОВА О. А., ЗАДОРЖНИКОВА І. В. Теплоенергетика у бідівництві: інноваційний аспект	43

ЛУНІНА І. О., БІЛОУСОВА О. С. Фіскальні заходи підтримки інноваційного відновлення економіки України	45

МИХАЛЬЧЕНКОВА О. Є., БАЛАНЧУК І. С. УКРІНТЕІ – інформаційний хаб інновацій як фактор світової інтеграції та повоєнного відновлення України.....	47

НАЗУКОВА Н. М. Людський капітал у період війни та для повоєнного відновлення на інноваційній основі	49

СОКОЛЬСЬКА Т. В., ПОЛЩУК С. П. Інноваційна політика України як важливий інструмент післявоєнного відновлення.....	52

4. Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1146

5. Cedefop, (2009). Using tax incentives to promote education and training, Publications Office. Retrieved from <https://data.europa.eu/doi/10.2801/15385>

6. Про схвалення Національної стратегії доходів до 2030 року. Розпорядження Кабінету міністрів України № 1218-р. від 27 грудня 2023 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-natsionalnoi-stratehii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223>

7. Elschner, Christina; Schwager, Robert. A Simulation Method to Measure the Tax Burden on Highly Skilled Manpower. *ZEW Discussion Papers*. 2004. No. 04-59. URL: <ftp://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp0459.pdf>

Сокольська Т. В.,

д-р екон. наук, проф.,

Білоцерківський національний аграрний університет

Поліщук С. П.,

канд. екон. наук, доц.,

Білоцерківський національний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Повномасштабна війна, розв'язана росією, що призвела до жахливих руйнувань критичної та цивільної інфраструктури, загибелі людей, втрати найважливіших ресурсів, викликала нагальну необхідність розробки ефективної державної політики щодо відбудови нашої держави. І як свідчить світовий досвід, цей процес має стати для нас унікальним шансом перетворити Україну на не аграрну, а високотехнологічну європейську державу з високими стандартами та рівнем життя. В цьому контексті найважливіше місце відводиться інноваціям. Впровадження інновацій, в першу чергу, вкрай необхідне для посилення обороноздатності, створення нових робочих місць, підтримки конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світових ринках, побудови екологічного суспільства та покращення якості нашого життя тощо.

Незважаючи на те, що пріоритет інноваціям, освіті й технологіям чітко простежується в окремих програмних документах, передвиборних обіцянках політиків, на практиці, в нашій країні так і не вдалось вибудувати ефективну державну політику їх реалізації. Водночас, у розвинених країнах світу 90 % приросту ВВП припадає на виробництво наукоємної продукції [1], (наприклад в ЄС за Лісабонським протоколом спрямовується не менше 3 % ВВП на науково-дослідні роботи) [2]. У 2020 році США спрямували 3,45 % від ВВП, Японія – 3,26 % [3] на наукові дослідження та дослідницько-конструкторські розробки, тоді як в Україні – 0,41 %, хоча за чинним законодавством передбачено 1,7 % [4]. Це відбувається на тлі складної демографічної ситуації та відтоку вітчизняних науковців до країн із більш сприятливими умовами та матеріальним забезпеченням, а вітчизняна економіка тримається на сировинній базі без належного використання інноваційних технологій. За два роки повномасштабної війни ми залежимо від постачань зброї нашими іноземними партнерами і лише прагнемо, вивезти якомога більше зерна, без відтворення тваринництва і побудови переробних підприємств, та створення додаткових робочих місць.

Зазначимо, що у 2023 році Уряд, працюючи над Стратегією інноваційного розвитку, анонсував, що бачить Україну 2030 року державою, де інновації є основою економіки та національної безпеки. Цією Стратегією передбачено [5]:

- розвиток української екосистеми інновацій, що передбачає створення умов для вільного виникнення і циркуляції ідей, зокрема допомогу науково-дослідницьким інституціям, інноваційним стартапам та технологічним компаніям;

- багатостороння державна політика підтримки інновацій: від дерегуляції до національних програм;

- стимулювання інновацій та розвиток технологій, які вирішують актуальні проблеми сучасності та майбутнього.

На нашу думку, анонсу добрих намірів замало, держава вже сьогодні має підтримувати та розвивати освіту, науку і нову систему взаємодії з бізнесом, засновану на діалозі та конструктивному партнерстві. Має бути і прозора процедура виділення коштів на наукові дослідження і суворий контроль ефективності їх використання, а не за принципом кумівства чи просто відомого імені науковця. Державні програми та стратегія повинні орієнтуватися на ефективні наукові проекти, щоб з України зробити наукового виконавця світового рівня. Ми маємо щось виробляти, причому, виробляти з максимальною доданою вартістю. Замість того, щоб експортувати

зернові культури можна постачати за кордон борошно і крохмаль. З огляду на безмежний попит на оборонну продукцію ми маємо налагодити виробництво бронетехніки, БПЛА, боєприпасів, компонентів для ракет і ракетних комплексів, бойових літаків та гелікоптерів. Пріоритет оборонний сектор, а в аграрній сфері переробка – іншого шляху немає.

Список використаних джерел

1. Українська наука: на шляху до Європи чи на роздоріжжі. URL: <http://surl.li/rqpoу>
2. The Lisbon European Council – an Agenda of Economic and Social Renewal for Europe. Contribution of the European Commission to the Special European Council in Lisbon, 23-24th. March 2000. Brussels, 28 February 2000. 73 p.
3. Innovation policy. URL: <http://surl.li/rqpnm>
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25. Редакція від 04.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Шмигаль Д. Уряд напрацьовує Стратегію інноваційного розвитку України до 2030 року. URL: <http://surl.li/pegse>

Старовойтов О. І.,
аспірант кафедри менеджменту ДТЕУ

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ В ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Четверта промислова революція стала катализатором розвитку електронної комерції і відкрила нові перспективи для різноманітних гравців, від гігантів галузі до малих підприємств і стартапів. Також вона сприяла інклюзивності сфери продажів та послуг, зробивши доступнішими можливості для кінцевих споживачів та дозволивши підприємствам ефективно використовувати цей потенціал. Це відображає важливість інновацій у розвитку електронної комерції та її вплив на сучасні бізнес-процеси.

Електронну комерцію в Україні можна вважати відносно молодого галуззю, яка стрімко розвивається, наздоганяючи світовий досвід. Але у 2022 році повномасштабне вторгнення Росії в Україну кинуло новий, найскладніший для бізнесу, виклик в історії. Звичайно, галузь